

**ŽMONIŲ SU NEGALIA TEISIŲ STEBĖSENOS KOMISIJA
PRIE LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIAUS TARNYBOS**

**2021 M. LAPKRIČIO 24 D. POSĖDŽIO
PROTOKOLAS**

2021- 11 *29* Nr. *NKP - 14*

Vilnius

Posėdis vyko 2021 m. lapkričio 24 d., 9.00 – 11.00 val., Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (Gedimino pr. 11, Vilnius) nuotoliniu būdu „Microsoft Teams“ platformoje.

Dalyvavo: Žmonių su negalia teisių stebėsenos komisijos nariai: Kristina Dūdonytė, Dalia Mikalauskaitė, Aidas Gudavičius.

DARBOTVARKĖ:

1. 2021 m. lapkričio 24 d. Komisijos posėdžio sekretoriaus išrinkimas.
2. Dėl susitikimo įtraukaus ugdymo tema su Briuselio atstovais.
3. Dėl Aido Gudavičiaus delegavimo į JT Neįgaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencija) stebėsenos ataskaitos pristatymą.
4. Atlikto šeimų tyrimo rekomendacijų aptarimas.
5. Dėl rekomendacijų savivaldybėms rengimo.
6. Kiti klausimai.

1. **SVARSTYTA.** Dalios M. išrinkimas 2021 m. lapkričio 24 d. Komisijos posėdžio sekretore.

NUTARTA. Pritarti (bendru sutarimu).

2. **SVARSTYTA.** Komisijos pirmininkė paminėjo, kad yra gautas kvietimas dalyvauti Europos ekonomikos ir socialinio komiteto organizuotame nuotoliniame susitikime, kuriame norėta sužinoti, kaip Lietuva pereina į visapusišką įtraukų ugdymą. Aida G. paminėjo, kad trūksta specialistų, jų nėra ruošiami, todėl įtraukus ugdymas nėra užtikrinamas. Taip trūksta mokytojo padėjėjų. Reikia, kad pagalbos priemonių poreikis būtų numatomas ne vieneriems, bet keleriems metams į priekį. Kristina

D. paminėjo, kad švietimo įstatyme nėra nuostatos, kad specialiojo ugdymo mokyklos naikintinos, nors pagal Konvencijos nuostatas, užtikrinus teisę į įtrauktą ugdymą, specialiųjų/segreguotų ugdymo įstaigų visai neturi likti. Dalia M. papildė, kad švietimo įstatyme nuo 2024 m. yra nurodyta, kad švietimo pagalbos bus teikiamos iki 23 m. (buvo – iki 21 m.), bet ne visą gyvenimą, kas neigiamai įtakos vyresnių nei 23 m. asmenų su negalia tęstinį mokymąsi ir jie (būtent dėl pagalbų neužtikrinimo) negalės lygiomis galimybėmis dalyvauti mokymosi visą gyvenimą procese.

NUTARTA. Susitikime dalyvaus Komisijos pirmininkė ir pristatys Komisijos nuomonę apie esamą įtrauktą ugdymo situaciją Lietuvoje. Dėl sėkmingesnio įtrauktą ugdymo proceso, Komisija rekomenduoja mažinti mokinių skaičių tiek klasėse, tiek pagalbos specialistų etatiniuose krūviuose. Lietuvos savivaldybės turi centralizuotai teikti duomenis apie rengiamus strateginius planus, kad ilgalaikėje perspektyvoje būtų matomi pagalbų poreikiai ne tik kalendorinių metų apimtyje, bet ir ilgalaikėje 5-10 metų perspektyvoje, kad būtų iš esmės gilinamasi į realią situaciją, o ne tik į poreikį šiai dienai. Komisija siūlo dviejų metų laikotarpyje „perkelti“ visas segreguotas mokyklas (mokinius, mokytojus, pagalbos specialistus ir kt.) į bendrojo ugdymo mokyklas, kas įmanoma nesudėtingai atlikti: iki 2022 metų rugsėjo mėnesio „perkelti“ pusę specialiojo ugdymo mokyklų, nuo 2023 metų rugsėjo mėnesio „perkelti“ kitą pusę specialiojo ugdymo mokyklų, o nuo 2024 metų rugsėjo mėnesio būtų vykdomas įtrauktas ugdymas visiems.

3. SVARSTYTA. Komisijos pirmininkė paminėjo, kad yra gautas kvietimas dalyvauti Konvencijos stebėsenos ataskaitos pristatyme. Aidas G. sutiko dalyvauti.

NUTARTA. Deleguoti Aidą Gudavičių dalyvauti Konvencijos stebėsenos ataskaitos pristatyme.

4. SVARSTYTA. Apžvelgtos rekomendacijos pagal Komisijos inicijuotą šeimų tyrimą. Aptarti visi pagrindiniai Konvencijos pažeidimai dėl žmonių su negalia ir jų šeimų narių lygių galimybių.

NUTARTA. Gruodžio 3 d. išsiųsti rekomendacijas visoms atsakingoms institucijoms.

5. SVARSTYTA. Aptarti klausimai, kurie buvo teikiami susitikimuose su savivaldybėmis. Dalia M. paminėjo, kad rekomendacijose reikia pažymėti, kad vykdant savo savarankišką funkciją, savivaldybės turi užtikrinti lygias galimybes visose atviros bendruomenės veiklose (ir darbas, ir mokslas, ir kultūra, ir sportas). Aidas G. pasiūlė, kad rekomendacijos turi būti abstrakčios ir iki kito karto jas surašys.

NUTARTA. Toliau rengti rekomendacijas savivaldybėms.

Komisijos pirmininkė

Kristina Dūdonytė

Komisijos sekretorė

Dalia Mikalauskaitė